

Canvien els aires del vent?

Els problemes que afecten als músics tenen dues característiques que els diferencien clarament dels que pateixen la resta de població laboral: per un costat les causes que provoquen les seves afeccions quasi mai són evidents i, per altre, aquestes alteracions solen ser silencis durant molt de temps comportant que, quan finalment acaben donant la cara, solen ser difícils de curar per tractar-se d'afeccions molt evolucionades.

Com es pot suposar això comporta, entre altres problemes, que els músics siguin fàcilment incompresos quan busquen ajuda.

Si resulta que, com és el cas dels instrumentistes de vent, hi afegim que aquest problema afectat unes estructures que queden permanentment cobertes per l'instrument i que, encara que fossin visibles, es mouen a una velocitat que s'escapa a la percepció de l'ull humà podem arribar a l'acord que les afeccions de llavi són, amb diferència, unes dels més difícils de diagnosticar i, en conseqüència, tractar d'entre els que pateix el col·lectiu d'artistes.

Per altra banda, quan fem l'anàlisi del problema des del punt de vista estrictament anatòmic i mèdic les coses no milloren massa doncs un es sorprèn de veure com les

estructures que componen el llavi (principalment el múscul orbicular, l'encarregat de tensar la vora del llavi per condicionar la seva freqüència de vibració) són capaces de suportar, malgrat la seva extrema fragilitat, les pressions i nivells de treball a que se'l sotmet i no donar encara més mals de cap dels que donen. De fet podríem concretar la qüestió en dos aspectes bàsics: la desproporció (un treball de gran exigència física suportat per unes estructures no correctament dimensionades per a suportar-les) i la seva difícil adaptació a les exigències (es demana poder combinar potència amb precisió partint de la base que un múscul resistent i potent sol ser un múscul poc precís i hàbil i a l'inversa).

És per tot això que no ens ha de sorprendre gens que el 46% dels instrumentistes de canya doble i metall, el 37% dels de canya simple i el 17% dels de bec i bisell presentin, en algun moment de la seva carrera, problemes relacionats amb la seva embocadura.

De ben segur que una bona part d'aquests problemes poden trobar solució, més o menys costosa, en un canvi tècnic. Però, si no és així i cal buscar ajut fora del món de la música, la medicina ofereix, actualment, poques vies de solució. I això és així no només pel fet que encara hi ha molt pocs professionals

que es dediquin a atendre específicament als músics i, en concret, als de vent si no, sobretot, pel fet que no es disposa d'eines i coneixements suficients com per abordar-los.

Sortosament les coses sembla que, mica a mica, van canviant i avui ja s'ha començat a adaptar la tecnologia existent, encara que aquests sistemes diagnòstics i terapèutics no sempre estiguin a l'abast de la majoria d'especialistes en medicina de l'art, per tal de poder abordar, amb millors condicions i garanties d'èxit, les afeccions de llavi.

En concret estem parlant de quatre eines novedoses: en primer lloc l'ecografia que, gràcies als nivells de detall que actualment poden assolir en els aparells d'última generació, s'està mostrant com una de les millors eines per visualitzar l'estructura interna del llavi i els problemes i lesions que l'afecten; en segon les aplicacions del camp de l'enginyeria que permeten mesurar, amb molta precisió, la força i la resistència del múscul orbicular i

determinar-ne el seu grau d'afectació o recuperació; en tercer l'adaptació dels sistemes d'estimulació muscular propis de la medicina de l'esport per tal de poder ser aplicables als petits i delicats músculs de la cara i contribuir a la seva recuperació; per últim, i possiblement l'avenç més destacat, l'aplicació de la visualització amb cambra estroboscòpica del moviment del llavi que, al crear un efecte d'imatge alentida d'altíssima definició, permet fer visible la vibració i qualsevol alteració d'aquesta durant la interpretació en els instruments de metall i ser capaços de determinar, amb major precisió i seguretat, l'arrel del trastorn.

És per tot això que, malgrat el panorama que hem descrit amb una problemàtica que afecta a força músics, que té un abordatge difícil i, sovint, de repercussions nefastes per l'instrumentista, pensem que, encara que sigui amb una certa prudència i tímidament, podem afirmar que "comencen a bufar bons aires" pels instrumentistes de vent.

Jaume Rosset i Llobet

Responsable mèdic de l'Institut de Fisiologia i Medicina de l'Art-Terrassa.

Director de la Fundació Ciència i Art.

Ctra de Montcada 668, 08227 Terrassa. Tel. 93.784.47.75.

www.institutart.com y info@institutart.com

www.fcart.org